

Toimintakertomus 2009

Kokoukset

Yhteys-liike piti vuonna 2009 kaksi sääntömääräistä kokousta (6.4. ja 30.11.). Sääntömääräisessä kevätkokouksessa keskusteltiin, mitä ajatuksia, reaktioita ja toimintasuunnitelmia piispainkokouksen parisuhdetyöryhmän mietintö ja ehdotukset herättivät. Syyskokouksessa tehtiin katsaus siihen, mitä Suomen kirkollisella rintamalla oli tapahtunut kuluneen vuoden aikana suhteessa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin.

Tukijat

Yhteys-liike ei ole ollut kovin aktiivinen jäsenten hankinnassa. Jäsenet ovat liittyneet mukaan omatoimisesti. Vuoden 2009 lopussa Yhteys-liikkeelle oli antanut tukensa 644 henkilöä, joista noin 580 tukee Yhteys-liikettä julkisesti. Julkisten jäsenten nimet ovat luettavissa Yhteys-liikkeen verkkosivuilta osoitteessa <http://www.yhteys.org>. Yhteys-liike sai vuoden aikana 27 uutta tukijaa, mikä puolet edellisvuoden lisäyksestä ja yleensäkin selvästi vähemmän kuin jäsenlisäys muutamina viime vuosina. Yhteys-liikkeen taustajärjestöön, Yhteys-liikkeen tuki ry:hyn, kuuluu tällä hetkellä yhteensä 90 Yhteys-liikkeen jäsentä, joista 12 oli vuonna 2009 tukiyhdistykseen liittyneitä. Vain Yhteys-liikkeen tuki ry:hyn liittyneet ovat äänioikeutettuja yhdistyksen vuosikokouksissa.

Yhteysliikkeen tiedottajana on toiminut pääasiallisesti yhdistyksen sihteeri. Liikkeen tiedotusta hoidettiin edelleen verkkosivujen ja sähköpostilistan kautta. Sähköpostilistalla oli vuoden 2009 lopussa noin 440 henkilöä. 20 jäsenen osalta tiedotus hoidettiin sähköpostiosoitteen puuttumisen vuoksi edelleen postitse.

Johtokunta

Yhdistyksen johtokunnassa toimivat vuonna 2009 Liisa Tuovinen (puheenjohtaja), Soili Juntumaa, Juha Kilpiä, Heikki Leppä (teologiset asiat), Pauli Löija (*European Forum* -vastuuhenkilö), Monika Pensar-Granroth (ruotsinkielisten yhteyshenkilö), Salla Ranta (koulutuspaketti) ja Katrina Lumikallio (sihteeri ja rahastonhoitaja). Läsnäolo-oikeus johtokunnan kokouksissa oli lisäksi Arja Penttisellä (Arcuksen yhteyshenkilö) ja Johan Slätisillä (ortodoksien yhteyshenkilö). Johtokunta kokoontui yhteensä kolme kertaa (23.1., 23.3. ja 14.10.). Yhdistyksen tilintarkastajina toimivat Mikko Ranta ja Hannu Huitti.

***European Forum* 2009 –konferenssi**

Konferenssi toteutettiin 20.–24.5.2009 Järvenpäässä teemalla ”*Courage to follow the Law of Love*” (Rohkeus noudattaa rakkauden lakia). Yhteys-liike oli yksi sen järjestäjätahoista. Konferenssiin osallistui lähes 100 kristillisten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajaa yhteensä 18 Euroopan maasta. Konferenssin avasi piispa Mikko Heikka ja avajaisissa puhui myös isä Johannes Karhusaari ortodoksisesta kirkosta. *European Forum*in edustajat tapasivat konferenssin tiimoilta historiallisesti myös tasavallan presidentti Tarja Halosen.

Konferenssin osana pidettiin Helsingin yliopistolla avoin *Law of love: Perspectives on sexuality in theology* –seminaari, jossa esitelmät pitivät piispa, TT Wille Riekkinen, TT Vesa Hirvonen, isä Heikki Huttunen ja PhD Kerstin Söderblom. Kallion kirkossa pidettiin lauantaina

myös Sateenkaarimessu, johon osallistui noin 200 ihmistä. Muutoin konferenssiohjelma koostui pääosin workshoppeista.

European Forum –konferenssi oli hyvin onnistunut sekä ilmapiiriltään että anniltaan. Yhteyden kaltaisen solidaarisuusliikkeen ajatus jää konferenssin jälkeen elämään ja tuottaa ehkä jotain myös muissa Euroopan maissa. Yhteys-liike toivoo voivansa auttaa osaltaan sitä vastaavien järjestöjen synnyttämistä muualla Euroopassa.

Helsinki Pride

Yhteys-liike osallistui Helsinki Pride 2009 -tapahtumaan kulkueen, puistojuhlissa pidetyn infopöydän ja Sateenkaarimessun muodossa. Kallion kirkon kappelissa järjestettiin ennen messua ortodoksinen rukoushetki.

Pride-kulkueeseen osallistuttiin jo kolmannen kerran Karitsa-standaarin kanssa. Sateenkaariperheiden ryhmät lapsineen ja kirkollinen ryhmä sijoitettiin edellisvuosien tapaan kulkueen kärkeen.

Yhteys-liike ja Arcus järjestivät yhdessä Helsingin Pride-viikolla symposiumin nimellä "Kokemuksia HLBT-ulostulosta seurakuntayhteisössä" (ke 24.6.2009 klo 15-18, paikkana Snellu). Tilaisuudessa käsiteltiin seuraavia asioita: ulostulon eri vaiheet, mikä on ollut viisasta ja mitä kannattaa varoa, miten suojata omaa yksityisyyttään, mistä tukea ulostuloon sekä miten toimia julkisuuden kanssa. Symposiumissa jaettiin kokemuksia, ajatuksia, pelkoja, toiveita, jne. ulostulosta seurakunnassa. Tilaisuus ei ollut suunnattu vain ulostulleille, vaan tavoitteena oli keskustelu aiheesta kaikilta näkökannoilta. Tilaisuudessa oli mahdollisuus puheenvuoroihin ja keskusteluun.

Lehdistötiedotteiden julkaiseminen

Yhteys-liike julkaisi maaliskuussa kannanoton, jossa esitti piispainkokouksen parisuhdelakityöryhmän 16.3. julkaisemien esitysten olevan oikeansuuntaisia. Mietinnössä todetaan, ettei rekisteröity parisuhde ole este kirkon virassa työskentelemiselle.

Yhteys-liike ilmaisi huhtikuussa antavansa tukensa Korson seurakunnan pappi Laura Mäntylälle. Mäntylä esiintyi 8.4.2009 YLE2-kanavan ”Inhimillinen tekijä” –ohjelmassa, missä hän kertoi avoimesti ja asiallisesti seksuaalisesta suuntautumisestaan. Hän sanoi uskovansa Jumalan hyväksyvän itsensä, mutta että hän ei voi olla varma ihmisten hyväksynnästä. Yhteys-liike ilmaisi lehdistötiedotteessa toivovansa, että Laura Mäntylän rohkea luottamus kristillistä lähimmäisen rakkautta kohtaan saa muilta vastakaikua. Yhteys-liike toivoi myös, että kirkon työntekijöillä, luottamushenkilöillä ja muilla vastuunkantajilla olisi nykyisin jo muitakin mahdollisuuksia kuin vaieta seksuaalisesta suuntautumisestaan tai erota työstään ja jopa kristillisestä yhteisöstään.

Yhteys-liike tiedotti lisäksi joulukuussa yhdistyksen puheenjohtajan vaihdoksesta. Kuopion hiippakunnan dekaani Sakari Häkkinen tulee toimimaan vuoden 2010 alusta lähtien Yhteys-liikkeen puheenjohtajana ja keulakuvana.

Keskustelu- ja koulutustilaisuuksiin osallistuminen

Yhteys-liikkeen jäsenet ovat osallistuneet aiempien vuosien tapaan erilaisiin keskustelu- ja koulutustilaisuuksiin sekä toimineet koulutustilaisuuksissa asiantuntijaluonnoitsijoina ja alustajina. Keskusteluun on osallistuttu myös tiedotusvälineissä.

Yhteyden jäseniä aktivoitiin osallistumaan parisuhdelakikeskusteluun paikkakunnillaan sekä ottamaan osaa paikallisten lehtien yleisönosastokirjoitteluun.

Tulla nähdäksi totena –kirjan toimittaminen

Olli Stålström, Jussi Nissinen, Jorma Hentilä ja Liisa Tuovinen ovat toimittaneet artikkelikokoelmakirjaa *Tulla nähdyksi totena - seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolisen moninaisuuden kohtaaminen*. Kirja julkaistaan vuoden 2010 puolella. Se sisältää ihmisten kertomuksia siitä, millaista on ollut kohdata huonoa ja hyvää ammatillista auttamista. Mukana on sekä erilaisten ”hoitajien” että tiedon haltijoiden kokemuksia siitä, mikä kohtaamisissa on hyväksi ja mikä pahaksi. Kyseessä on toinen Yhteys-liikkeen piiristä ilmestyvä kirja. *Synti vai siunaus* oli niistä ensimmäinen.

Lähimmäisverkosto

Lähimmäisverkoston työryhmään ovat kuuluneet sen vastuuhenkilön, Arja Tuunelan, lisäksi Timo Hinkula, Leena Korhonen, Arja Penttinen, Minna Selänniemi ja Malla Suhonen.

Lähimmäisverkoston toiminnassa on ollut mukana yli 40 henkilöä. Sen toimintaan tuli vuoden aikana mukaan myös uusia ruotsinkielisiä jäseniä. Suoria avunpyyntöjä tuli verkostolle vuoden 2009 aikana vähän.

Monet pyynnöt parisuhteen siunaamisesta, pariterapiasta ja pyyntö tukea parisuhteensa rekisteröintyä paria työsuhteessa esille nousseen kriisin keskellä ovat välittyneet suoraan Yhteys-liikkeen jäsenille ilman Lähimmäisverkoston apua.

Jatkossa on syytä harkita, miten verkoston olemassaolosta tiedotetaan maamme eri alueilla ja miten lähimmäisverkoston yhteyshenkilöitä aktivoidaan ja kootaan yhteen.

Gemenskap och finlandssvenskar / Yhteys-liike ja Suomen ruotsinkieliset

Under våren 2009 firades den finlandssvenska Regnbågsmässan 16.4. i Johanneskyrkan i Helsingfors i samarbete med Johannes församling, i anknytning till Regnbågshelgen, för tredje året i rad. Predikant var pastor Heidi Jäntti med temat "Han vandrar med oss - Livet får färg". Predikan finns att läsa i tryckt version i tidskriften Ad Lucem (www.adlucem.fi) med även fotografier från gudstjänstens kroppsbön.

Ifrågavarande kroppsbön introducerades av Monika Pensar-Granroth och realiserades dessutom på European Gay- and Lesbian- Forum 2009 i Träskända, under söndagens avslutningsgudstjänst. Ulf Särs rapporterade från Forum i insändarform i Kyrkpressen.

I det kyrkliga språkröret Kyrkpressen och speciellt på dess nätsidor och bloggsidor har debatterna kring HLBT-frågor svallat höga under år 2009. Tematan som väckt stormig debatt har varit bl.a. könsbyte, sexuella övergrepp, biskoparnas beslut om bön men inte välsignelse och regnbågskroppskonst. På grund av fotografier på det sistnämnda, blev Monika Pensar-Granroth raderad och avstängd från den kyrkliga nätsidan. Och debatten som därpå följde mellan henne och chefredaktören Stig Kankkonen, skedde i tv-sändningen "Tredje Statsmakten" samt på insändarsidorna i Hufvudstadsbladet och på Kyrkpressens nätsidor. Även QX i Sverige uppmärksammade händelsen.

Under året 2009 har Regnbågsvänligt Cafe i Johannes församlings regi, tagit sin början, på initiativ och lett av pastor Tomas Ray. Samlingarna är varannan vecka på Högbergsgatan 10 D. På Facebook har Regnbågsvänligt Cafe sin egen sida, under namnet "Johannes Regnbåge". Moderator för FB är Anders Huldén.

Suomen-ruotsalainen sateenkaarimessu pidettiin 16.4. Johanneksen kirkossa Helsingissä yhteistyössä Johanneksen seurakunnan kanssa jo kolmatta kertaa peräkkäin Sateenkaaripyhän yhteydessä. Pastori Heidi Jäntti saarnasi temalla ”Hän vaeltaa kanssamme – Elämä värin puolesta”. Saarnan voi lukea painetussa muodossa aikakauslehti Ad Lucemista (www.adlucem.fi). Mukana on jopa valokuvia jumalanpalveluksen ruumiinrukouksesta.

Ruumiinrukouksen esitteli Monika Pensar-Granroth ja se toteutettiin lisäksi vuonna 2009 Träskändassa pidetyn *European Gay – and Lesbian – Forum*in sunnuntaisessa päätösjumalanpalveluksessa. Ulf Sårs raportoi Forumista Kyrkpresenissä yleisönosastokirjoituksen muodossa.

HLBT-kysymysten ympärillä pyörivät debaattit ovat kuohuneet kiihvain vuonna 2009 kirkollisessa äänitorvessa, Kyrkpresenissä. Debaattia on käyty erityisesti sen internet-sivuilla ja blogeissa. Myrskyisiä debatteja herättäviä teemoja ovat mm. sukupuolenkorjaus, seksuaalinen oikeuksien loukkaaminen, piispojen päätös rukoilla mutta ei siunata sekä sateenkaariruumistaide. Monika Pensar-Granroth suljettiin valokuvien takia ulos kirkolliselta internet-sivulta. Siitä seurasivat hänen ja päätoimittaja Stig Kankkosen väliset debaattit, jotka tapahtuivat ”Kolmas valtiomahti” –televisiolähetyksessä sekä Hufvudstadsbladetin ja Kyrkpresenin yleisönosastoissa. Jopa Ruotsin QX huomioi asian.

Johanneksen seurakunnan ohjaama Sateenkaariystävällinen kahvila (Regnbågsvänligt Cafe) aloitti toimintansa vuonna 2009 pastori Tomas Rayn aloitteesta. Kokoontumiset ovat joka toinen viikko osoitteessa Korkeavuorenkatu 10 D. Sateenkaariystävällisellä kahvilalla on oma sivunsa Facebookissa nimellä ”Johannes Regnbåge”. Facebook-sivun moderaattorina toimi Anders Huldén.

Ortodoksinen toiminta – European Forum 2009

Järvenpään European Forum -konferenssissa oli ensimmäistä kertaa mukana ortodoksinen ohjelma. Iltaisin oli ortodoksinen maallikkoehtoopalvelus (lukija + kuoro) ja ryhmätyöskentelyissä oli tarjolla ohjelmaa ja keskustelua mm. lauluperinteestä ja hengellisestä kasvusta sekä ortodoksinen, parisuhteessa elävän, papin puheenvuoro. Forumiin oli saapunut kaksi osallistujaa Venäjältä ja yksi Ukrainasta. Suomalaisia ortodokseja oli eri tavoin mukana noin 5–10.

Moskovasta tullut edustaja oli huomannut venäläisen uutistoimisto Interfaxin uutisoivan, että Suomessa järjestetään homotapahtuma, jossa kokoonnutaan saunomaan ja ortodoksiin palveluksiin. Uutisen mukaan yksi järjestäjistä oli Suomen ortodoksinen kirkko. Uutisoinnin seurauksena ravintola Kaisaniemessä pidettyyn iltajuhlaan yritti päästä mukaan eräs suomalais-venäläinen toimittaja ja valokuvaaja. Kiitos tehokkaan turvallisuussuunnitelman, he eivät päässeet sisään. Turvatoimet olivat välttämättömiä, koska erästä konferenssin ortodoksista puhujaa uhkailtiin juuri ennen seminaarin alkua.

Venäjän patriarkaatin tuli kesällä virallinen selvityspyyntö arkkipiispalle Kuopioon. Pyyntö koski Suomen ortodoksinen kirkon osallistumista European Forumiin. Lisäksi haluttiin tietää, kuka pappi oli osallistunut seminaariin. Arkkihiippakunta selvitti tapahtumien kulun. Arkkipiispa lähetti Moskovaan tiukkasananaisen vastineen Interfaxin häpäisevästä uutisoinnista sekä antoi täyden tuen seurakuntalaisten tapahtumaan osallistumiselle. Papin henkilöllisyys ei ”vuotanut” julkisuuteen, mikä oli European Forumin hengen mukaista. Kaiken kaikkiaan ortodoksien läsnäolo European Forumissa, mm. Järvenpään ortodoksinen yhteisön papin tervehdyssanat konferenssin alussa, murensi ennakkoluuloja ja toi osallistujien tietoisuuteen ortodoksinen kirkon tilanteen. Siltoja rakennettiin moniin suuntiin. Lehtijuttua ortodoksien osallistumisesta European Forumiin ei julkaistu Helsingin ortodoksinen seurakunnan lehdessä.

Moskovalainen osallistuja järjesti taustayhteisönsä kanssa marraskuussa Moskovassa seminaarin seksuaalivähemmistöjen asemasta Venäjän kirkoissa. Suomesta ei ollut osallistujia, mutta kokoukseen osallistui joitakin European Forum -aktivisteja Keski-Euroopasta siitä huolimatta, että järjestäjät eivät voineet taata osallistujien turvallisuutta.